

Jarosław Kordziński

ZADANIA INSTYTUCJI WSPIERAJĄCYCH ROZWÓJ SZKÓŁ I PRZEDSZKOLI

Publikacja powstała w ramach programu *System doskonalenia nauczycieli oparty na ogólnodostępnym kompleksowym wspomaganie szkół* realizowanego przez Ośrodek Rozwoju Edukacji – projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach środków Europejskiego Funduszu Społecznego

Zgodnie z treścią rozporządzeń dotyczących zadań i organizacji pracy placówek doskonalenia nauczycieli, poradni psychologiczno-pedagogicznych oraz bibliotek pedagogicznych od 1 stycznia 2016 r. elementem ich pracy, obok dotychczasowych zadań, będzie również wspomaganie rozwoju przedszkoli, szkół i placówek. Zadanie powyższe zakłada:

- 1/ pomaganie w diagnozowaniu potrzeb przedszkola, szkoły lub placówki;
- 2/ ustalanie sposobów działania prowadzących do zaspokajania potrzeb przedszkola, szkoły lub placówki;
- 3/ planowanie form wspomagania i ich realizowanie;
- 4/ wspólne ocenianie efektów i opracowywanie wniosków z realizacji zaplanowanych form wspomagania.

Zmianom w przepisach prawa oświatowego towarzyszą działania przygotowujące nowe rozwiązania w systemie wspierania szkół i rozwoju nauczycieli. Podstawową propozycją w tym zakresie jest projekt *System doskonalenia nauczycieli oparty na ogólnodostępnym kompleksowym wspomaganiu szkół* (Działanie 3.3.1.PO KL), prowadzony od 2010 roku przez Ośrodek Rozwoju Edukacji. Od 2012 r. w ramach Działania 3.5. PO KL zainicjowano testowanie nowego systemu w powiatach. Pilotażowi realizowanemu w ramach projektów powiatowych towarzyszy zaangażowanie różnych instytucji wspierających. W lipcu 2014r. Agnieszka Borek, Iwona Konieczny oraz Magdalena Tędziągolska przeprowadziły badania i przygotowały raport zatytułowany *Analiza danych z powiatowych projektów pilotażowych realizowanych w ramach Działania 3.5.PO KL* prezentujący, między innymi zaangażowanie różnych instytucji uczestniczących we wspieranie rozwoju szkół.

Z raportu wynika, że w 136 zbadanych projektach bierze udział 224 instytucji wsparcia. Najczęściej są to poradnie psychologiczno-pedagogiczne (93), następnie placówki doskonalenia nauczycieli (71) i wreszcie biblioteki pedagogiczne (60). W kilku przypadkach (6%) realizatorami projektów są specjalnie powołane jednostki, w ramach których funkcjonują wszystkie lub co najmniej dwa wymienione wyżej podmioty np.: powiatowe centra poradnictwa psychologiczno-pedagogicznego i doskonalenia nauczycieli. Najczęściej w projektach angażowany był jeden podmiot, choć w 24% przypadków były to trzy instytucje, w 16% dwie, a w 7% cztery lub więcej.

PORADNIE PSYCHOLOGICZNO-PEDAGOGICZNE

Raport wskazuje, że to poradnie zajmują się – przede wszystkim – zarządzaniem lub współzarządzaniem projektami pilotażowymi (14%). Robią to między innymi przez zatrudnianie personelu, zakładanie i prowadzenie strony internetowej, czy zakup sprzętu. Najczęściej (25%) realizują zadania związane z prowadzeniem w szkołach doskonalenia przez konsultacje dla nauczycieli oraz warsztaty i wykłady. Kolejne zadanie realizowane przez poradnie to: prowadzenie sieci współpracy (22%) oraz wsparcie eksperckie dla realizatorów projektów (20%). W tym drugim przypadku poradnie udostępniają nie tylko wykwalifikowany zespół, ale również posiadane know-how w postaci różnego rodzaju narzędzi diagnostycznych i innych materiałów merytorycznych. Poradnie zajmują się też

promocją projektów wśród szkół i społeczności lokalnych (8%) oraz wsparciem rzeczowym przez udostępnianie sal, multimediów itd. (6%).

PLACÓWKI DOSKONALENIA NAUCZYCIELI

Co dziesiąta placówka doskonalenia nauczycieli wykonuje szeroko rozumiane zadania związane z zarządzaniem lub współzarządzaniem, np.: rekrutacja personelu, promocja projektu, zakup sprzętu itd.. Mniej więcej co dziesiąta wymienia wśród realizowanych przez siebie zadań wsparcie w przygotowaniu i realizacji rocznych planów wspomaganie oraz udział w tworzeniu i monitorowaniu powiatowych programów wsparcia. Prawie co piąta placówka doskonalenia nauczycieli wykazywana jest jako realizator wszystkich zadań w projekcie.

Placówki doskonalenia nauczycieli najczęściej (22%) zajmują się koordynacją pracy sieci współpracy i samokształcenia. Co piąta placówka deklaruje ich prowadzenie oraz realizowanie ofert doskonalenia, placówkach objętych projektem zarówno przez szkolenia i warsztaty jak i konsultacje. Co dziesiąta placówka jest zaangażowana w działalność merytoryczną na rzecz sieci współpracy i samokształcenia, na przykład przez wykłady czy konsultacje. Kolejną aktywność to realizacja oferty doskonalenia (20%) w Placówki doskonalenia stanowią również wsparcie merytoryczne dla zespołów realizujących projekty — najczęściej adresowane do osób pełniących funkcje SORE (szkolenia, konsultacje), ale też koordynatorów sieci czy ogólnie zespołów projektowych.

BIBLIOTEKI PEDAGOGICZNE

Żadna z bibliotek nie jest realizatorem projektu, w związku z czym sporadycznie wskazywana jest jedynie realizacja przez nie zadań związanych z zarządzaniem projektem. Biblioteki pedagogiczne w ramach powiatowych projektów wspomaganie skupiają się przede wszystkim na udostępnianiu swoich zasobów, w tym umożliwianiu korzystania z posiadanej infrastruktury. Prawie połowa bibliotek udostępnia swoje zbiory (lub sprowadza potrzebne publikacje). Poza tym, co dziesiąta biblioteka – wśród zadań realizowanych w projekcie – wyszczególnia dostarczanie materiałów dydaktycznych. Prawie co trzecia placówka jest w projekcie odpowiedzialna za przygotowanie i udostępnienie bibliografii ułatwiających nauczycielom i realizatorom projektu odszukanie interesujących ich materiałów dydaktycznych. Biblioteki prowadzą również szkolenia (np. z selekcji źródeł informacji, korzystania z zasobów bibliotek) w ramach realizacji ofert doskonalenia oraz angażują się w działania sieci współpracy i samokształcenia.

WSPÓŁPRACA MIĘDZY INSTYTUCJAMI

Jednym z założeń budowanego systemu jest współpraca pomiędzy instytucjami wspierającymi. W ramach pilotażu odnotowano incydentalne przykłady wspólnego działania. Przytoczone w raporcie przejawy otwartości na współpracę to:

- z poziomu placówek doskonalenia nauczycieli - wspólne zarządzanie projektem, wsparcie merytoryczne podczas realizacji oraz korzystanie z zasobów lokalowych i opracowywanie rocznych planów wspomaganie;
- z poziomu poradni psychologiczno-pedagogicznych - wsparcie doradcze zespołu realizującego projekt (przede wszystkim konsultacje dla SORE), wsparcie placówek

(nauczycieli) podczas realizacji ofert doskonalenia, promocja projektu, udostępnianie zasobów lokalowych oraz udział w opracowywaniu rocznych planów wspomagania i ankiet ewaluacyjnych;

- z poziomu bibliotek pedagogicznych - udostępnianie księgozbiorów i opracowywanie bibliografii, wsparcie doradcze dla SORE i innych realizatorów projektów, prowadzenie warsztatów i spotkań dla nauczycieli i uczniów, udostępnianie zasobów lokalowych oraz współpraca przy opracowywaniu rocznych planów wspomagania.

PODSUMOWANIE

Przed poradniami psychologiczno-pedagogicznymi, placówkami doskonalenia nauczycieli oraz bibliotekami pedagogicznymi stoi poważne wyzwanie polegające na przygotowaniu się do pełnienia roli instytucji wspierających pracę szkół i nauczycieli. Pilotaż potwierdza możliwość zaangażowania wymienionych instytucji w tego typu działania. Warto aby z doświadczeń placówek zaangażowanych w działania pilotażowe, korzystały również instytucje, które w pilotażu nie brały udziału. Dlatego też zachęcam do uczestniczenia w spotkaniach informacyjnych organizowanych w ramach projektu systemowego, a także polecam publikacje i materiały oferowane przez Ośrodek Rozwoju Edukacji.

Aleje Ujazdowskie 28
00-478 Warszawa
tel. 22 345 37 00
fax 22 345 37 70

www.ore.edu.pl